

Nástup vojenské šlechty

(Období Heian a Kamakura)

Vznik vojenských družin

Boje Genpei

Založení šógunátu

Vláda rodu Hódžó

- literatura – 文献
- *Dějiny Japonska*, Reischauer, Craig, s. 42-51
- *Dějiny Japonska*, Vasiljevová, s. 128-135, 143-170
- Boháčková, s. 66 + tematicky další kap.
- *Cambridge History*, sv. 2 a 3
- Sansom, *A History of Japan*, 1. a 2 sv.
- William W. Farris, *Heavenly Warriors: The Evolution of Japan's Military, 500-1300*, Cambridge, Mass., Harvard East Asian Monographs, 1992
- Ikegami Eiko, *The Taming of the Samurai*, Harvard UP, 1995

1. Vznik vojenských družin – *bušidan*

- okolo 500 z Koreje první lučištníci a pěšáci
- čínský konskripční model
- první bojové zkušenosti ...
- přelom 8/9 C : již natrvalo model elitního vojáka
- vývoj technologie:
 - brnění + zakřivený meč *warabite*
- Kantó politicky prakticky nezávislé
- dočasně růst role guvernérů

1. Vznik vojenských družin – *bušidan*

- přísně příbuzensky organizované vojenské rody
- vznik (potenciálně riskantních) vazeb centrum - periferie

- NE ozbrojení bohatých sedláků, ale propracování systému vojenských / policejních / ozbrojených služeb
- další změny ve vazbě „centrum – periferie“

- do toho vzpoury v 10C:
 - Taira Masakado (935-940) a Fudžiwara Sumitomo

1. Vznik vojenských družin – *bušidan*

– dopady Masakadovy akce:

- 1. pokus o polit. samostatnost regionu Kantó

– během 10C:

- vláda neschopna účinně zasáhnout bez místních rodů
- místní rody rovnocennými partnery guvernérům v místních vojens.-polit. aliancích
- guvernéři: výhodnější zůstat na venkově (později obsazují funkce *cuibuši* / *órjóši*)
- kuge podporuje soukromé vojenství

- 1051-62 „Rané 9leté tažení“

- 1083-87 „Pozdní 3leté tažení“

– 11C (1050 – 1150)

- Kantó fakticky pod kontrolou Minamotů
- Tairové naopak v západní části země + přízeň excísařů

– Minamotové a zárodek vazalských vztahů po 1087 (vazalové a půda)

1. Vznik vojenských družin – *bušidan*

- Minamotové – řada vynikajících osobností, ale ve 12C změna situace:
 - personální oslabení Minamotů
 - nutnost *také* politických schopností
- růst větve Ise rodu Kanmu Taira
 - Fudžiwarové z Mucu

2. Boje Genpei

u dvora : autokratická Tobova (excísař) vláda

- 1156 proti sobě Sutoku a Goširakawa o excísařství
 - Sutoku
 - Goširakawa
- **Nepokoje Hógen 1156**, šok pro Kjóto
- Nepokoje Heidži 1159
- Kijomoriho moc
 1. vynikající polit. schopnosti (intriky) → sbírá dvorské tituly
 2. „vůdcem všech válečníků“
 3. „vazalové“ *kenin* do pozic „vojen. správců“ *džitó*
 4. posílení rodové moci (příslušníci do pozic *cuitóši*)

2. Boje Genpei

- (dvorská) kariéra Kijomoriho
- pokus o rozvoj obchodu se Sungy
- pokus o stěhování hl.m. do Fukuhary 1180
- 500 šóenů po celé zemi
- zároveň růst odporu
 - 1177, 1179, 1180/5 princ Močihito no Ó

3. Založení šógunátu

1179 a 80 vzpoura Močihita a Jorimasy
signálem

vojensky

- do čela Joritomo
 - tažení od 1180/8
 - **slib rodům : garance držby půdy**
- 1181/2 smrt Kijomoriho
 - 1181/82 velký hladomor Jówa
- 1183/7 vstup Jošinaky do Kjóta
- 1185/3 Dannoura
- dohra s Jošicunem (zavražděn Jasuhirou)

institucionálně

paralelně:

Budování bakufu:

1180/11 **Samurai dokoro**

(Služební / Politická kancelář)
- kontrola vazalů gokenin

1184/10 **Kumondžo / Mandokoro**
(Správní kancelář)

a **Mončúdžo**
(Soudní komora)

3. Založení šógunátu

politika vůči vazalům

- 1183/10 dekretem právo na faktickou vládu ve „V provinciích“
 - rozmisťování věrných vazalů (gokenin)
- hejtman (*šugo*)
 - obrovské nové policejní a velit. pravomoce
 - hlídali ostatní vazaly
- správce (*džitó*)
 - dozor na odvod daní; manipulace s půdou

4. Vláda rodu Hódžó

- Joritomo šógunem...
 - 1192 „seii taišógun“
 - 1195 rezignuje
 - Joritomo faktický, nezpochybnitelný mocenský vládce nad buke
- vazalské vztahy
 - obecně požadavky ochrany
 - elitních vazalů asi 6000
 - **goon** > garance půdy a existence
 - **hókó** > povinnost vojenské služby a osobní bojové nasazení
 - strážní služba (Kjóto, Kamakura) : značné ekonm. břemeno
 - status buši : 1) lukostřelba 2) půdní državy 3) ve služební struktuře

4. Vláda rodu Hódžó

- 1199 Joritomo umírá
 - syn Joriie (1182 - 1204)
 - syn Sanetomo (1192 - 1219)
 - zavražděn nečekaně Kugjóem (syn Joriieho), Kugjó sám vzápětí zabit
- zvraty:
 - Hódžó Tokimasa → *Samurai dokoro*, titul „regent šikken“
 - 1204 Tokimasa zavraždí Joriieho, ovšem končí 1215 v klášteře
- silný tandem Masako - Jošitoki (1163-1224)
 - 1213 Jošitoki odstraní Wadu Jošimoriho
 - po 1219 v čele *Samurai dokoro* i regentem šikken
- konsenzuální typ vlády - rada 13 vazalů

4. Vláda rodu Hódžó

- 1221 marný pokus excísaře Gotoby (nepokoje Džókjú)
 - dopady:
 - místodržitelství v Rokuhaře
 - potrestání dvora
 - v čele vzdělaný Jasutoki (1183-1242)
- snaha posílit konsenzuální charakter a stabilitu
 - 1225 Jasutoki zal. úřad „kontrasignatáře“
 - Rada *Hjódzóšú* (Shromáždění rádců)
- potřeba vlády práva, kodifikace, standardizace „zvyků“ →
1232 *Regule Džókjú* (také *Goseibai šikimoku*)
 - 51 srozumitelných, praktických norem (Vasiljevová s. 163)
 - princip „dóri“

4. Vláda rodu Hódžó

- politika Tokijoriho (1227-63)
 - sekretariát *hikicukešú* – příprava kauz
 - koncentrace moci hlavní větve rodu (tokusó)
 - zničení rodů Nagoe a Miura

5. Mongolské vpády

- 1271 nástup Jüanů
 - 1268, 1269 a 1271 tři poselstva s požadavky tributu
 - 1274
 - 20 000 mong. + 10 000 kor. vojáků na 900 lodích na Cušimu
 - obrana Hakatského zálivu rod Šóni
 - 1275 poselstvo sřato
 - 1281
 - 2 armády, na Takašimě
 - při přípravě na útok tajfun, pol. z 900 lodí potopena
 - $\frac{3}{4}$ sil Mongolů zničeny